

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

† Knezoškof Janez Zlatoust Pogačar.

Zopet doni tužna vest po slovenskih pokrajinah, da je prenehalo biti izredno blágo in domoljubno srcé, da smo izgubili moža, ki je po svojem dostojanstvu, po svojej visokej omiki, po izbornih lastnostih svojega srca, po svojih političnih nazorih, po svojej osobnej ljubeznivosti in vsestranskej važnosti zavzemal jako odlično uzvišeno mesto mej nami Slovenci.

Danes zjutraj ob 1/4 na 7. uro izdihnil je knezoškof dr. Pogačar svojo plemenito dušo.

Dasi je bilo po neugodnem razvitku bolezní vsak dan pričakovati katastrofe, vendar ta vest z najglobejšim sočuvstvom, s pristno žalostjo napolnuje vsako domoljubno srce, kajti pokojnika življenje in delovanje bilo je táko, da smo vedno z zaupanjem gledali na našega vladiko, da smo svoje težnje in prizadevanja videli deloma v njem vtelesena, da nam je bil v obče uzoren vladika, jednako skrbljiv za naš duševni in za naš gmotni napredek, zvest in zanesljiv nadpastir svojim ovčicam, in da se je zlasti odlikoval z lastnostmi, ki so kaj redko združene z visokim dostojanstvom vladike.

Bil je kot duhoven, vladika, kot domoljub, pisatelj, kot pospeševatelj znanostij in umetnostij, kot prijatelj mladine, kot politik — mož po božjej in narodovej volji in njegovo delovanje je tesno upleteno v zgodovino slovenskega gibanja zadnjih let.

Zato mu ostane v srcih Slovencev več in izredno hvaležen spomin. Lahka bodi zemlja plemenitej, uzornej duši!

Pokojni dr. Zlatoust Pogačar porodil se je v raji Kranjske dežele na Gorenjskem, na Vrbi, v istej vasi, ki sluje kot rojstni kraj neumrljivega dra. Franceta Preširna, — kot sin kmetijskih starišev 22. januarja 1811. Ker v rojstnej vasi na Vrbi takrat še ni bilo šole, poslan je bil v farno šolo rojstnega kraja svoje matere, v Bled. Leta 1820 ustopil je v Ljubljansko normalko in v Ljubljani tudi preučil šestrazredno gimnazijo, dva filozofična in štiri teologične tečaje na takrat obstoječem c. kr. liceji.

Leta 1834. posvečen je bil duhovnom in že septembra istega leta poslal ga je umrli knezoškof Anton Alojzij Wolf v duhovni zavod Avgustinišče na Dunaj, da je svoje študije nadaljeval in bil

na Dunajskem vseučilišči dne 5. avgusta 1837 doktorjem teologije promoviran.

Vrnivši se v svojo domovino, bil je dr. Pogačar kakih šest mesecev kaplan v sv. Petra župniji v Ljubljani, 16. marca 1838 pa je nastopil vsled cesarskega imenovanja z dne 18. februvarja 1838 stolico dogmatike v Ljubljanskem semenišči, za katero je že na Dunaji napravil konkurs. Na tej stolici učil je skozi 14 1/2 leta, do meseca oktobra 1852.

Mej to 14 1/2 letno dobo izvrševal je dr. Pogačar in mnogo druge, mu naročene službene posle

Šest let, od 1. oktobra 1838 do 5. novembra 1843, učil je na filozofičnej učilnici občno vzgojevanje, in namestoval od 1. oktobra 1842 do 5. novembra 1843 tudi mesto učitelja verozakona in pridigarja (exhortators) na istem zavodu. Ko se je l. 1844 na tamošnjem c. kr. liceji v Ljubljani izpraznila stolica za učenje sv. pisma starega zakona, izročilo se je začasno profesorju dogmatike dr. Pogačarju, ki je do konca meseca novembra leta 1845 tudi na tej stolici učil. Dve leti 1851 in 1852 učil je dr. Pogačar na teologičnej učilnici i metafiziko.

Ko se je l. 1846 po blagosti umrlega knezoškofa Antona Alojzija Wolfa ustanovilo Alojzijevišče, imenovan je bil pokojni vladika vodjem mladega zavoda. Vodil ga je celih dvanajst let z vso njemu prirojeno bistroumnostjo in gorko ljubeznijo do šolske mladine. Prav rad je poučeval kot pravi oče učence v raznih gimnazijalnih predmetih, poleg tega pa gotovo tudi v ljubezni do domovine in slovenskega naroda, kajti vsemu slovenskemu svetu je znano, koliko izvrstnih, za slovenski narod, na raznih poljih omike delujočih sinov, vzgojilo se je v Alojzijevišču ravno pod umnim in požrtvovalnim vodstvom ranjkega vladike dr. Pogačarja.

Nj. Veličanstvo presvetli cesar odredil je dne 24. novembra 1851, da je bil semeniski vodja dr. Pogačar imenovan kanonikom Ljubljanskega stolnega kapitola pri sv. Nikolaji, na katero mesto je bil v stolnej cerkvi 22. decembra 1851 umeščen. L. 1854 izročil mu je njegov ordinarius mesto škofovskega komisarja pri c. kr. gimnaziji in realki.

LISTEK.

Časnikarstvo in naši časniki.

(Dalje.)

Pisatelju tega podlistka o podlistkih naloga bi pač bila, povedati, kateri slovenski časopis je prijavil prvi podlistek? A za to raziskavanje sedaj nema časa, tudi ni bilo to nikdar njegov namen. Blagi prepotrni čitatelji so gotovo že večkrat opazili pravi namen tem podlistkom. Njih nespretni in neuki spisovatelj je po prvotnej francoskej navadi v njih hotel le kazati hibe in nadloge slovenskega časopisja, pred vsem pa odkritosrčno pobijati napačna načela, napačne korake naših zastopnikov v zadnjem deželnem zboru. In koliko takih napak sem našel, a preopasni urednik „Slovenskega Naroda“ jih je večinoma prečrtal. Škoda za olovnik! Zato podlistkom toliko manjka prvotne prave soli! A kljubu prevelikej ostroti urednika „Narodovega“ so ti podlistki še toli v živo zadeli nekatere naše politike, da so danes — sv. Hudo-mirja večer t. j. 31. dne grudna 1883 — razglasili imenitno „izjavo“ našemu tlačnemu narodu in

preslavni vladi. Varuj me mili Bog, da bi tukaj kazal na nekatere navskrižnosti in dvoumnosti rečene izjave. Take izjave smo trebovali precej po onem hudem razporu; po njenih načelih pa bi se bili imeli ravnati poslanci in drugi prvaki že pri volitvah v deželni zbor; po njenih načelih bi se bili imeli ravnati izvoljeni zastopniki pri obravnavah v deželnem zboru — v javnih in klubovih sejah; pred vsem bi se bili pa po njenih načelih imeli ravnati poslanci po zaključenji deželnega zbora. Kar se je v Levčevi hiši v Mengiši govorilo, ne ujema se nikakor z denašnjo izjavo. Tam so se mej lahkoverni narod naravnost trosila napačna načela, katera mora pobijati vsak pravi narodnjak. Pisatelj teh vrstic se je že takrat najbolj čudil — in čudi se še danes, da se zoper Šukljejeve besede ni oglasil nobeden v deželni zbor izvoljenih prvakov. A dosta! Dosta! Reči nečem več žal besede, da mi kak zaslepljenec ne bode očital: Podlistkar razdira zlepljeno slogo! Videli se bomo pri Filipih! Rojaki, ker mi ni dovoljeno dalje govoriti odkritosrčno, rajši molčim! Vzamite v roke gosp. prof. Stritarja „Dunajske sonete“. Res jih je globoko in tenko misleči mož zložil že pred dvanajstimi leti, a velika njih večina zopet natančno slika

denašnje politične razmere v Kranjakej. Ti dunajski soneti pojasnujejo sedanje stanje boljše, nego to zamore sto podlistkov iz okornega mojega peresa.

„Bolezen nova, grdo oportunistvo!
Močvir, ki že topiš nam v kali nade,
Ki v te zagazil je Sloven do brade:
Kako naj ti po naše rečem? — Kljunstvo!*)

Ti paznouho zajče trepetunstvo!
Beseda krepka ti iz ust ne pade,
Predevaš sklepe, kakor mačka mlade;
Preklete ti vsestransko omahunstvo!“

Stritar.

Molčal bi in pustil ta podlistek o podlistku. A po vsej pravici in resnici bi mi kdo očital nepremišljenost in nedoslednost, kot se ta očita našim poslancem v deželnem zboru. Neukemu podlistkarju tudi ni navada, da bi se kakega dela oprijel, ter je kmalu po začetku ali sredi njega opustil, kot to delajo celo nekateri glasoviti učenjaki slovenski. Kričati in košatiti se: Mi smo mi! je lahko; a uspešno in dosledno delati je težavno. Le prepogostem manjka železne volje, jeklenega značaja! In še večkrat manjka nekaj družega.

*) Državnemu pravdniku omenim, da izraz „Kljunstvo“ ne meri v sedanjega poslanca, visokostitega gosp. Kluna, ki se piše brez j.

Ko se je ustanovilo duhovsko zakonsko sodišče l. 1856, bil je kanonik dr. Pogačar, svetnikom tega sodišča, poslej predsednika namestnikom in slednjič l. 1859 predsednikom imenovan. L. 1860 bil je imenovan kot *Canonicus Theologus*.

Od 10. marca 1858 do 1. maja 1861, ko se je oktoviral kranjski deželni odbor, izvrševal je dr. Pogačar tudi mesto odposlanca (*Verordneter*) pri kranjskem stanovskem odposlanskem kolegiji.

Dne 26. junija 1874 imenovalo je Nj. Veličanstvo presvitli cesar kanonika dr. Pogačar-ja infuliranim dekanom stolnega kapitela v Ljubljani in 17. julija 1864 bil je dr. Pogačar slovesno na to mesto investiran.

L. 1867 izročil se je dr. Pogačarju direktorat bogoslovske študije, 1868 pa predsedništvo prosinodalnega examinatoriuma novo urejenega duhovnega sodišča in knezoškofijskega konzistorija v ljudskih šolskih zadevah.

S prezidijalnim dekretom c. kr. deželne vlade kranjske dne 21. marca 1869 št. 286 poklican je bil dr. Pogačar k udeležnji pri obravnava v zadevah ljudskih šol in pripadajočih privatnih zavodov v Kranjskeji, in ko se je ustanovil kranjski deželni šolski svet l. 1870 bil je imenovan kot zastopnik duhovenstva v ta svet.

21. avgusta 1870 po smrti prošta Kosa imenovan je bil stolnim proštom Ljubljanskega kapitela.

Mej temi oficijalnimi opravki, pa je neumorno skrbel za to, da bi spodbujal svoje duhovne sotovariše k duševnemu delu. V ta namen izlajal je v drugi polovici l. 1848 dva časnika, jednega v slovenskem jeziku pod naslovom: „Slovenski cerkveni časopis“, drugega v nemškem jeziku pod naslovom „Laibacher Kirchenzeitung“. L. 1849 izdaval je nemški znanstveni časopis pod naslovom: „Theologische Zeitschrift“ in nemško pisan popularni list pod naslovom: „Zeit und Ewigkeit“. Poleg vseh teh listov, kateri so že ponehali ustanovil je, in uredoval do konca 1852) „Zgodnjo Danico“, katera še dandanes izhaja. Kdor ve, da je „Zgodnja Danica“ v prvi vrsti gladila poleg „Novic“ pot v prostem našem narodu društvu sv. Mohora in do slovenskega branja sploh, ta bode oceniti in blagoslavljal zasluge ranjkega vladike dr. Pogačarja za slovenski narod.

Leta 1864 izdal je dr. Pogačar zbrane svoje slovenske pridige, ter se v družbi ranjkega knezoškofa dr. Widmar-ja l. 1870 udeležil vesoljnega cerkvenega zbora v Rimu. V času, ko so se delili duhovenstvu tako zvani „Stremayerjevi groši“, izdal je dr. Pogačar latinsko brošuro, tiskano le v 36 izvodih v „Narodni tiskarni“ v Mariboru in namenjeno škofom, v kateri se izrečno izjavlja proti temu, da bi smeli sprejemati duhovniki „Stremayerjeve groše“.

Ko je bil prejšnji ljubljanski knezoškof dr. Widmar že ponovljeno izjavil se, da se odpove knezoškofovskemu sedežu v Ljubljani, interpelovali so tedanji slovenski državni poslanci na čelu njim g. Viljem Pfeifer, dr. Razlag, dr. Vošnjak, Ivan Nabergoj itd. ministra za uk in bogočastje pl. Stremayer-ja, zakaj se ne popolni knezoškofijsko mesto v Ljubljani.

Presvitli cesar imenoval je dne 30. maja 1875, stolnega prošta dr. Janez Krizostoma Pogačarja

knezoškofom ljubljanskim, katero imenovanje vzbudilo je občno zadovoljnost in veselje mej kranjskim stanovništvom.

Dne 5. septembra 1875 bil je dr. Pogačar po goriškem nadškofu dru. Andreju Golmajerji v stolni cerkvi ljubljanski v škofa posvečen v navzočnosti knezoškofa krškega dr. Val. Wiery-ja, lavantinskega knezoškofa dr. Stepišnika in tržaškega škofa monsignora Dobrile. Znamenito je bilo pri tem posvečevanju, da so bili zbrani tu škofje iz vseh slovenskih pokrajin, znamenito pa tudi to, da je goriški nadškof dr. Golmajer, katerega je poslal umrli knezoškof Anton Alojzij Wolf na Dunaj študirat, ter ga pozneje dne 3. junija 1855 lastnoročno za škofa blagoslovil, da je isti Golmajer blagoslovil v škofa drugega naslednika nepozabljivemu knezoškofu Wolfu. Od vseh takrat navzočih petih škofov ostal je samo še mariborski knezoškof dr. Stepišnek. Pri intronizaciji knezoškofa dra. Pogačarja bilo je navzočih nad dve sto duhovnikov in vsa dežela je veselo pozdravljala novega knezoškofa. O priliki svoje intronizacije izdal je knezoškof dr. Pogačar pastirski list pravega cerkvenega duha polen, kateri je vzbudil občno zadovoljnost celo v protivnih nemških krogih.

Kaj je storil dr. Pogačar mej svojim osemletnim vladanjem kot knezoškof ljubljanski, je pač še vse dobro v spominu slovenskega naroda, tedaj omenimo površno le glavne točke. Ves čas svojega vladikovanja bil je knezoškof dr. Pogačar velik prijatelj šolske mladine in je isto res bogato podpiral. Za slovensko slovstvo zanimal se je dr. Pogačar izredno, in ni ga bilo skoraj lista slovenskega, katerega bi ne bil ranjki podpiral, kakor tudi ni izšla knjiga slovenska, katerega koli zadržaja, da bi je ne bil naročil. Veliko, izredno skrb obračal je na to, da bi vender jedenkrat, po oporoki blagega knezoškofa Antona Alojzija Wolfa zagotovljeni, slovensko-nemški slovar zagledal beli dan. Ko je po dolgih obravnavaх konečno vender le prevzel prof. M. Pleteršnik uredništvo tega slovarja, izrazil se je pokojnik da ima samo to željo, da bi delo napredovalo vsaj v toliko, da bi še on videl prvo polo slovensko-nemškega slovarja. Videti bi je blagi mož itak ne bil mogel več, kajti zadnja tri leta zapustil ga je popolnem vid, tudi operacija, katerej se je podvrnil, ni pomagala nič. Da bi čul, da je delo, po njem toliko zaželeno, pričeto, niti tega ni doživel. Jedna želja vsaj se je ranjkemu vladiki izpolnila, da je po njem pričeto in sezidano cerkev Jezusovega srca, katero je postavil v spomin poroke cesarjeviča Rudolfa, vender sam z adno blagoslovil, akoravno ni bil ta izreden trud za zdravje starega, že bolnega knezoškofa koristen.

Političnega življenja se je ranjki vladika v parlamentarnih zastopih malo udeleževal, ker je imel vso skrb le za svojo škofijo, katero je o času svojega vladikovanja kaj čestokrat v vseh krajih dežele obiskoval, povsod pridigoval, maševal in birmal.

V deželnem zboru kranjskem bil je v treh sejah, tudi v gospodski zbornici se je čulo njegovo ime, ko je šlo za kako važno glasovanje, odlikovan je bil s komturnim križem Leopoldovega reda in lansko leto z velikim križem Fran Josipovega reda.

Okončevaje te skromne vrstice, mislimo dati splošnej želji izraz, ako rečemo: Bog daj pokojniku vrednega naslednika!

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 24. januarja.

Dolgo pričakovana debata o jezikovnem vprašanji se je pričela. Galerije so pretesne, da bi sprejele poslušalce, kolikor se jih je že v jutro trlo okoli vrat, da bi dobili ustopnice. Pa mnogi so se morali vračati, ker so se skoraj vse ustopnice za današnji dan že včeraj bile oddale.

Po pričetku obravnave naznanja predsednik, da so se oglasili sledeči govorniki: proti predlogu večine, ki nasvetuje, da se o Wurmbrandovem predlogu preide na dnevni red: Tomaščuk, Lienbacher, Beer, Wurmbrand, Rechbauer, Magg, Russ, Coronini, Heilsberg, Wildauer, Foregger, Bossi-Fedrighetti, Plesner, Schönerer; za predlog: grof Hohenwart, Groholski, dr. Rieger, H. grof Clam-Martinić, dr. Gregor, Hausner, Klaič, dr. Vošnjak, Starženski, dr. Trojan, Helvera, Tonner, Zotta, Matuš, Adamek, Samec, Nadherny, knez Čartoriski, Schindler. Toda ni misliti, da pridejo vsi upisani govorniki do besede, najbrž le 6 ali 7 od vsake strani, potem dva generalna govornika, — na desni je v to odločen knez Čartoriski — in oba poročevalca dr. Madejski in dr. Sturm.

V večini se je k sreči dosegla popolna jedinstvo, ter se bode po želji nemških konservativcev vzprejela neka motivacija k predlogu, s katerim se ima o Wurmbrandovem predlogu preiti na dnevni red. Lienbacher in Coronini mislita vsak svojo resolucijo nasvetovati.

Prvi govornik, znani profesor na univerzi v Černovicah, Tomaščuk, po rodu Rusin, po mišljenju fanatičen Nemeč, pravi prototip pogermanovega Slovana, nadleguje zbornico celo uro s svojim neprijetnim, krokarskim glasom. Dokazuje, da le nemški jezik Avstrijo skupaj drži n da pod to vlado Slovanstvo v Avstriji silno napreduje, nemstvo pa se zatira. (Glej najnovejšo naredbo najvišjega sodišča na Dunaji od 28. decembra 1883.) Očita Čehom, da uvažajo na tisoče ruskih slovnice, in da se mesto nemški zdaj ruski učé, ker se mora naravno vsak manjši narod naslanjati na številnejega in močnejega.

Potem se vzdigne grof Hohenwart. Le malo-kedaj poprime besedo, kadar se pa to zgodi, kaže se najbolj spretnega govornika cele zbornice. Logično razvija svojo misel in perijoda za perijodo mu teče gladko iz ust, kakor bi imel celi govor pred seboj zapisan v tem, ko ima k večjemu kako notico zabilježeno na malem lističu. Tudi danes je grof Hohenwart v elegantnem mirnem govoru pobijal vse razloge manjine in dokazal, da bi vsak zakon, ki bi kodificirati skušal nemški državni jezik, njemu le na kvar bil in omejal njegovo sedanjo veljavo.

Položaj Slovakov.

Slovensko blagotvorniteljno društvo v Petrogradu izdaje pod imenom „Izvestja“ svoje posebno glasilo, ki prinaša jako mnogo za Slovane važne tvarine. Iz ravno došle 3. številke povzamemo naslednje članke, ki se pečajo z razmerami ubogih Slovakov, katerim se še mnogo slabejše godi, nego nam. Iz teh člankov veje vsa brezozirnost madjar-

danjega življenja. Za temi sledé životopisi in životopisne črtice, novele in celo dolgi romani. Nepotrpní čitatelj pa naj nikar ne misli, da je podlistkar z rečenim naštel že vse predmete, ki so se obravnavali v slovenskih in inostranskih podlistkih. Vseh še nikakor ni naštel, a že to suhoparno naštevaje je popolnem neprimerno pravemu podlistku. Popolnem pa podlistkar bi smel prezreti tvarine v listkih obravnane, ker to najočitniše kaže na mnogovrstnost okusa pri raznih časopisnih pisateljih. Duhoviti Goldoni nekje pravi:

Varj sono degli nomini i capricci,
A chi piace la torta, a chi i pasticci.

Dobre podlistke pisati je silno težavno. Pisati jih zamore le nadarjen veleum, ki se odlikuje po ogojeviti in rezki duhovitosti; a s to neobhodno potrebno lastnostjo mora združevati še ostro razsodnost, živo bistroumnost, zdrava pametna načela in dovoljno zvedenost o predmetu, katerega v podlistku obravnava. Spisovatelj podlistkom mora biti pred vsem tudi vesten in toliko spreten, da nagloma razume in presodi vse nove knjige in razne druge predmete, ki se mu za podlistek ponujajo, da zna duhovito ali pa vtipno odkrivati vse njih na-

Videli smo, kako in kje se je rodil podlistek in po katerem potu je prišel v Slovence. Sedaj ga nahajamo v raznih naših političnih časopisih, v dnevnikih in tednikih. V vseh novinah ga nahajamo le pod črto, kjer je njemu jedino primeren prostor. Obravnava pa najbolj različne predmete, prav tako, kot se to kaže tudi pri podlistku drugih narodov. Koliko po tvarini različnih podlistkov je spisal v teku mnogobrojnih let sam ta podlistkar v razae slovenske novine! Res prava brkljarija bi bila in najbolj čudovita šara, ko bi človek vse te podlistke skup pomedel iz raznih starih in novih kotov, ter jih kot „Izbrani spisi“ slovenskemu občinstvu prijavil. Kolika različnost od podlistka o slovarji, katerega je bil Levstik začel delati, do današnjega podlistka o podlistku!

Podlistek obravnava gledališke igre in njih predstave, s katerimi jedino so se prvi francoski „feuilletoni“ pečali. Za temi so prišle duhovite pre-soje raznovrstnih knjig, kot se to še sedaj pogostem godi v slovenskem podlistku, žal le malokrat duhovito. Dalje nahajamo podlistke o raznih umetnostih, o godbi in operi, o slikarstvu in kiparstvu, o zidarstvu in raznih stavbah (n. pr. na kolih.) Du-

hovito se nam predočujejo razni umetniški izdelki, slike, kipi, hiše, gradovi in hrami božji krščanski, neverski in malikovalski. Še drugi pisatelji so skladali podlistke o obrti in raznih obrtniškiz izdelkih, sem ter tje o najbolj suhoparnih, čemur se nikakor ne čudimo, ko je vender ranjki H. Costa (ali kako se je mož pisal!) opeval celo one lonce v stranskih kotih našega mesta. V podlistku se opisujejo elektrika in razne električne iznajdbe, zlasti dalekopisi, potem železnice in nje zgradbe, pota križem sveta in potovanja po domačem in tujem svetu. Večkrat so mu predmet razna učilišča višje in nižje vrste, pogostem pa predavanja, učena ali pa prostemu ljudstvu amerjena; za temi pridejo časih različni ljudomili zavodi. Sem ter tja ponuja podlistek razne znanostne oddelke, zlasti pa iznajdke in posledice težavnih, zamotanih znanostnih raziskavanj, večkrat tudi nove teorije. Razkazuje tudi naravine slike in sploh vse stvarstvo: razne ljudi in živali, razne rastline in razne rudnine. Še drugi podlistki razkazujejo različne šege in navade posamičnih ljudij (mož in žensk) in raznih narodov, njih noše in veselice, njih rojstvo in smrt; pogostem prijavljajo razne mične dogodbe in druge drobnosti in vsak-

skega plemena in vidna so vsa sredstva, ki se uporabljajo v to, da bi se upogljivi slovaški narod raznarodoval.

I.

V verskem oziru pripadajo Slovaki največ k rimsko-katoliški cerkvi (nad 2 milj.), le razmerno neznamenat del (blizu pol milijona) jih je protestantske vere. V hierarhičnem smislu so Slovaki katoliški razdeljeni v šest škofij: 1. Ostrogomsko ali Gransko, 2. Nitransko, 3. Bansko-Bistriško, 4. Spišsko, 5. Rožnjevsko in 6. Vacovsko. Prva teh škofij je zdaj v oskrbi ogerskega primasa Šimora, madjarja po rojstvu in po prepričanju, pa jako resnega, in do neke stopinje tolerantnega človeka proti svojim in slovaškim ovcam. Blizu to se more reči o Nitranskem škofu, učenem, starem in dobrem možu, četudi mu zavira gibanje neprestano pritiskanje vlade. Bolj ustreza vladnemu okusu in prizadevanjem Bistriški škof Arnold Inoli, madjaron, Slovak po rodu, ki je jako neuspešno usiljeval znanosti svojo „madjarsko mitologijo“, sestavljeno iz slovaških narodnih pravljic, a zdaj pa dobiva za svoje usluge in udanost ministerstvu dohodke Nitranske škofije (blizu 200.000 na leto). Ostale tri više imenovane škofije so v oskrbi novih, in za mejami svojih škofij malo znanih mož, ki so pa vsi pokorni vladi v njenih madjarujočih prizadevanjih.

V škofijskih kapitelnih so že redki kanoniki, ki ne zatajujejo svoje slovaške narodnosti, to so največ starši možje; ogromna večina, zlasti mlajših, služi pa goreče madjarskemu mahku.

Pri vsakej katoliški škofiji je škofijsko semenišče, napolнено največ z mladeniči slovaškega rodu; pa že davno je ta slovaška mladež podavljena v svojih narodnih težnjah, uči se v latinskem jeziku, ter v jezuitskem in madjarskem duhu, nje rektorji in učitelji so madjaroni, prepovedano jej je še na lastne stroške kupovati slovaške knjige in vaditi se v maternem jeziku. Poprej so res bila pri latinskih semeniščih slovaška dijaška društva za izučenje materne jezika in njega pismenosti; pa nedavno so vsa prepovedala: sprva v Pešti, potem v Bistrici, Nigri, Spiškem, Podgradji in drugih mestih.

Razumne se samo po sebi, da se pri takem vstroji duhovnih semenišč tudi nižja duhovščina polagoma madjarizuje, kar se zlasti opazuje pri mlajših. Namesto, da bi razsvetljevali narod v npravstvenem in umstvenem obziru, ga pa še demoralizujejo latinski fajmoštri in kaplani s svojim materjalizmom, cinizmom, družinskim življenjem s „kuharicami“, renegatstvom v narodnih delih, klečeplazenjem za vladnimi organi, agitacijo za vladne kandidate pri volitvah itd.

Nič več časti in koristi ne prinašajo Slovakom njih latinski samostani, katerih je jako veliko v Požunu, Trnovu, Kremnici, Nigri itd. Prešnje čase so samostani širili omiko mej Slovaki, imeli so nižje, srednje, pa tudi višje šole. Še zdaj so jih nekateri ohranili, pa so jako zapuščene in napolnjene z madjarskim duhom, zlasti v jezuitskih in premonstratskih. Nekaj več narodnega duha je v frančiškanskih in kapucinskih redih, če tudi so se poslednji čas tudi semkaj zagnali valovi madjarizma in odtujili te brate od slovaške narodnosti.

Sploh se lahko opazuje, da je madjarizem zdaj že zatemnil propagando papizma, kateri se ceni

pake in pomote, zlasti pa njih neskladnosti in nemožnosti. Poleg tega pa vesten in pravičen podlistkar nikdar ne sme zamolčati dobrih lastnostij obravnavanih predmetov ter je mora primerno poudarjati. Pisava ali bolje slog podlistkarja mora biti gladek in gibčen kot je gibčno njegovo mišljenje, udajati se mora vsakej obliki ter besede in stavke stvarjati, primerjati in mejujati prav po predmetu, katerega podlistkar obdeluje.

Razsodni čitatelj slovenski — in drug me še razumel ni — bode sedaj rad pritegnil mojim besedam, da je silno težavno spisovati dobre podlistke. Kdor izmed slovenskih pisateljev bi hotel po tem „podlistku o podlistkih“ soditi o dobroti, o pravih lastnostih podlistkov, zagrešil se bi močno. Vsi ti podlistki — in suhoparni spisovatelj njih neče samega sebe zakrivati in livati — nemajo na sebi onih lastnostij, po katerih se vsi dobri podlistki odlikujejo. Manjka jim ognjevitost in rezke duhovitosti in žive bistroumnosti, ravno poglavitnih lastnostij dobrih podlistkov; a mili čitatelj naj jih sodi po Rimljanu

ut vires desint, tamen laudanda voluntas.

(Dalje prih.)

pri sedanjih ogerskih upraviteljih samo toliko, kolikor služi smotrom njih višjega boga — madjarizma.

Nekaj bliže k narodnemu delu stoji luteranska cerkev v Slovakiji. Izmed štirih ogerskih superintendentov so v treh razsejani Slovaki. Superintendenta Požunski Geduli in Banski Gustav Seberjini ne kaže posebnega sovraštva do slovaške narodnosti, četudi ne moreta ničesar storiti njej v korist; zato je pa superintendent prediški Štefan Cejkuš najhujši sovražnik vsega slovaškega in zasluži globoko zaničevanje za nedostojna dela in tako visokem hierarhiškem mestu. On je največ kriv zatvorjenja slovaških gimnazij, o čemer povemo nižje.

V enakem činu, s štirimi superintendenti, a deloma še nad njimi stoji generalni nadzornik občnega konventa ogerskih protestantov, baron Deziderij Propaj, človek brez vsakega prepričanja, ki je žrtvoval avtonomijo svoje cerkve vladi in madjarizmu.

Kakor katoliška, tako tudi luteranska cerkev vzdržava posebne konfesionalne šole, mej njimi okoli dvanajstero gimnazij, se ve da v madjarskem jeziku in v madjarskem duhu. Evangelska duhovniška seminarista so v Požunu in Preševi. Nameravajo jih zlit v jedno fakulteto pri Peštanskem vseučilišču, da bodo lažje madjarizovali slovaške slušatelje.

Pastorji slovaških župnij se, ne glede na slabe dohodke v primeri z latinskimi fajmoštri, bolj udeležujejo narodnega življenja Slovakov, s katerim jih veže narodni jezik pri službi božji.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 25. januarja

Budgetni odsek državnega zbora začel je predvečeraj posvetovanja o državnem proračunu za leto 1884. Najprej je izvolil grofa Henrika Clam-Martinica generalnim poročevalcem s 14 glasovi, manjšina je oddala bele liste. Potem se je začelo posvetovanje o subvencijah železnicam, o čemer je izdelal obširno poročilo Hausner in odsek je dovolil avstrijsko ogerskemu Lloydu 647.000 gld., železnici Cttava-Reichenberg 69.000 gld., železnici Levov-Črnovice-Jassy 1.473.000 gld., Fran Josipovej železnici 271.000 gld. O subvencijah Rudolfovej in Predarlstej železnici se je začela mala debata, ker se bosti ti dve železici itak pred sklepom proračuna prevzeli v državno oskrb. Potem so se pa vzprejeli ti subvenciji, ker se je ravno tako ravnalo pri vzprejemu Elizabetine železnice v državno oskrb. Potem se je obravnavalo o potrebah za penzije.

Zbornica poslancev nadaljuje danes debato o jezikovnem vprašanju. Konec te debate bode baje jutri. Kako bode izpala se še ne ve, le toliko je gotovo, da levičarji ne prodro z Wurmbrandovim predlogom. Desnica bode stavila predlog, da se Wurmbrandov predlog zavrže z neko motivacijo. Pa tudi ni gotovo, da bi se ta predlog vsprejel, ker Italijani Coroniniujevega kluba neki nečejo nič vedeti o nekakem predlogu, ki bi priznaval nemškemu jeziku kako prednost. — Nemški levičarji zopet začenjajo strašiti z izstopom iz državnega zbora. Tako je dobila Fr. Z. iz Dunaja neki dopis, da vsi politični krogi stoje pred obratom, katerega začetek bode jezikovna debata. Če se zavrže predlog o nemškem državnem jeziku, tedaj bode narodno gibanje mej avstrijskimi Nemci potegnulo seboj vse indiferentne nemške kroge, liberalni Nemci bodo izstopili iz državnega zbora, kateri bi se potem vsekako mogli razpustiti. Če se pa vsprejme Wurmbrandov predlog, tedaj se razbije železni krog desnice, in Taaffejevega vladanja bo konec, kajti večina iz desnice bi se samo na ta način, dala zopet skupaj spraviti, ako se pokliče na krmilo ministerstvo iz vodij desnice. Položaj v Cislitaviji je jako težaven, kriza se ne bode mogla izogniti.

Vnanje države.

Iz Petrograda se preklicuje vest, da je ruska vlada prepovedala avstrijskim židom naseljevati se v Rusiji, če ne dobe ruskega državljanstva. — Dne 22. t. m. se je prvokrat sešel Moskovski bojarški konvent. Generalni gubernator je v svojem nagovoru naglaševal važnost plemstva za državo in izrazil nado, da bodo bojarji vedno podpirali prestol in domovino. Potem je konvent vsprejel adresu na carja, v kateri izraža svoja čuvstva ljubezni, udanosti in zupanja.

Bolgarski ministerski predsednik Cankov ponudil je odstopivšima ministroma Načeviću in Stojilovu, in predsedniku Grekovu mesta diplomatskih agentov Bolgarije v Bukareštu, Carigradu in Belemgradu, kar poslednji še neso vsprejeli, pa tudi ne naravnost odrekli.

Časnik „Paris“ dobil je telegram iz Hongkonga, da Francozi ne mislijo pred 1. marcem napasti Bacninha, kajti čakali bodo, da pridejo podkrepitvenja. Vojno navdušenje Kitajcev v Kantonu pojema.

Konflikt mej turško vlado in grškim patrijarhatom še ni poravnal. Samo Edhem paša in Assim paša priporočata sultanu prizanesljivost in

varovanje prav pravoslavne cerkve, drugi pa vsi hočejo energičen upor. Kristjanski člani provincijalnega sobranja na otoku Kreti, poslali so sledeči telegram porti: „Nas, kristjansko prebivalstvo otoka Krete je bolešno zadelo preganjanje grške cerkve in naroda, in obžalujemo, da se je prisilil s tem patrijarh podati svojo demisijo, ter izjavljamo, da ga ne glede na to še vedno smatramo za neupogljivega glavarja cerkve in naroda. Mi smo preverjeni, da bode cerkev, katera sme računati na pomoč vsega naroda, svoje pravice z vsemi silami branila“. Ne ve se še, kako se bo končal ta prepir. Pravoslavni nečejo in tudi ne morejo odjenjati od svojih prav, ker stem bi dali Turkom še več poguma, ker bi utegnili biti povod novim preganjanjem; turška vlada se pa zaradi časti neče dati od pravoslavnih podložnikov v kozji rog ugnati, in hoče pokazati svojo oblast.

Angležem delajo egiptovske zadeve veliko preglavico. Ni upati, da bi se generalu Gordonu, katerega je angleška vlada poslala v Sudan, posrečilo s samim pogovarjanjem pomiriti Sudance. Indijskih vojakov pa neki Gladstone ne mara poslati v Sudan, rajši bi neki videl celo francosko posredovanje. — Sultan neki ne veruje na angleški protektorat v Egiptu in Turčiji se bode temu ustavljala, ko bi bilo treba, kajti njej bi bil mejnarodni protektorat še ljubši. Sultan se pa naleja, da niti do tega, niti do drugega ne bode prišlo.

„Reuter Office“ se javlja iz Tananariva, da je bilo kronanje nove madagarske kraljice 22. novembra, in da sta kraljica in prvi ministri slovesno izrekla, da niti pedi zemlje ne odstopita Francozom. — Po novejših poročilih iz Madagaskarov, je zdravstveno stanje francoskih čet jako povoljno. O osodi Havaških poslancev se nič ne ve. Garnizija v Tamotare poskusila je več napadov. 500 Hovasov je 26. decembra napalo Majungo, da bi odpeljalo kraljico Sakalavasov, pa so bili odbiti in zgubili so 60 mrtvih.

Dopisi.

Iz Notranjskega 23. januarja [Izv. dop.] (Priporočilo slavnemu mestnemu zboru Ljubljanskemu in trgovinski in obrtniški zbornici Kranskej.) Mesečni živinski somnji Ljubljanski postali so prava potreba za naše ljudstvo. Kako živo se ono zanima za nje znači nam najbolj jasno ogromna udeležitev in živahni promet ob onih dneh po Ljubljani.

Posebno nam Notranjecem so ti in sploh Ljubljanski somnji jako priljubljeni in kljubu tolikanj neugodnej železniške zvezi udeležuje se jih vendar vsaki pot redno več sto ljudij, večinoma po železnici.

Kolika večja bi pa bila udeležitev, ko bi se zamogli posluževati vlaka, ki bi dohajal okolo 9. ure v Ljubljano si lahko mislimo.

Živinska in druga kupčija se namreč še le okolu 9 ure prične in kupčevalcem je posebno v zimskem času jako neprilčno in neprijetno voziti se z mešancem, ki pride že pred 5. uro v Ljubljano; zgubiti morajo celo noč in zjutraj tavati cele 4 ure po Ljubljani. Druzega vlaka pa Notranjci nemamo, ker brzovlak dohaja še le okolo 11 ure v Ljubljano, kar je za kupčevalce prepozno in tudi voznja nekoliko predraga.

Ni pa dovolj, da imamo te neugodnosti prijeti se celó, kar se je ravno zadnji ponedeljek zgodilo, da morajo ljudje, ki pošteno plačajo vožnino za III razred voziti se stojè, v vozeh, ki neso za ljudi namenjeni. Da so pa navadni osebni vozovi ob onih dneh vedno veliko preobloženi — tega mi še omenjati ni treba.

Z nekako patetično-lonečim glasom „gehen's hinein oder bleiben's zurück“ da dotični konduktur našemu prepoterpežljivemu deželanu na voljo, podvreči se neobhodnej muki neprevidnih južno-železničnih naprav, ostati doma ali hoditi peš. Seveda se skoraj vsaki odloči za staro prislovico: „bolje je, da se slabo voziš, kakor da dobro greš“.

To je skoraj neverjetno pa vendar prava istina.

Cela stvar pa nam spričuje, kako silno potreba bi bilo, da bi za onesomenjske dni južna železnica upeljala posebni somenjski vlak, ki bi vozil iz Trsta do Ljubljane in prihajal v Ljubljano okolo 9. ure.

Ljubljanskemu mestu je gotovo na tem ležeče, da se kolikor mogoče veliko ljudstva somnjeve udeležuje. Trgovinska in obrtniška zbornica pa opravičenih želj Notranjcev ne bo prezirala, zatoraj bi bilo umestno, da bi mestni zbor Ljubljanski v dogovoru z trgovinsko in obrtniško zbornico pri vodstvu južne železnice v tem smislu prosil, in to do seči skušal.

Ako bi pri takej prošnji trebalo tudi podpore Notranjcev, ne bo je težko dobiti.

Domače stvari.

(Prezvzvišeni knezoškof dr. Pogar) pokopan bode prihodnji ponedeljek slovesno v stolnej cerkvi. Danes se bode truplo odprlo in balzamovalo. Jutri se položi truplo v škofovi obleki na krasno priredjeni mrtvaški oder v veliki dvorani škofove palače, kar bode uredil g. Doberlet. Drob, srce itd. pokopano bode pa na pokopališči pri sv. Krištofu.

(K g. Raičevej volitvi.) G. kandidat Raič in njegov kaplan Meško sta jednoglasno izvoljena kot volilna moža. Narodno volila je Krčevina, Cirkovci in Mihovci. V sodnijskem okraji Šent Lenartskem v Slovenskih goricah izvoljeni so sami poštenti Slovenci. Vsi volilci Ptujskega in št. Lenartskega okraja zbero se v 31. dan t. m. ob 9. uri predpoludne v Ptuiju v Narodnem domu. Volilci Rogoškega in Šmarijskega okraja v Rogatci, v gostilni g. Janeza Ogrizeka.

(„Škrata“) izšla je danes druga letošnja številka. Ta šalji list, ki bode letos redno izhajal, priporočamo v podporo, zlasti ker je „Škrat“ tudi nezavisen.

(„Slovana“) izšla je včeraj 4. številka s podobo Mickiewicza.

(Imenovanja.) Davkarski pristav gosp. Fran Vindišer imenovan je davkarskim preglednikom, začasni pristav g. Fran Predalič postal je definitivni, praktikant g. Adolf Ruda, imenovan je začasnim davkarskim pristavom.

(Šišenska Čitalnica) prestavila je svojo veselico na 10. dan februarja t. l.

(Čitalnica v Šiški) V. redni občni zbor bil je 26. decembra m. l. Iz poročil blagajnika in tajnika je razvidno da je društvo brez dolga, ter da ima nad 200 gl. premoženja v opravi v knjigah in muzikalijah; da šteje 144 članov, ženski in moški pevski zbor in v knjigarni 439 knjig in zvezkov, ter ima naročenih 10 listov. Društvo priredilo je Vodnikovo svečanost v zgornji Šiški pri Žibertu dne 3. svečana, dve lepi besedi pri Kozlerji, dva pevska večera, kegljanje na dobitke za pevsko blagajnico, dva izleta, in se je udeležilo Vodnikove slavnosti v deželnem gledališču 26. aprila in v slavnostnih dnevih vzprejema Njih Veličanstva, pri serenadi, pri ljudski veselici in na Ježici pri slovesu premilega vladarja. Občni zbor je odobraval razna poročila in zahvalo izrekel odboru in vsem, ki so društvo podpirali ali obdarovali, ter je volil v novi odbor mimo starih odbornikov, gg. Skarjovca in Stegnarja. Slednji je v priznanje zaslug kot pevodnja, voljen prvomestnika namestnikom.

(Iz Bleda) se nam piše v 24. dan t. m.: Danes vršila se je volitev župana in srenjskih svetovalcev za občino Bled. Izvoljen je dosedanji župan g. Anton Vester, posestnik v Zagoricah zopet županom. Svetovalci so mu izvoljeni posestnika Fran Volk v Gradu, Janez Žerovec na Mlinu in Jean Mallner.

(V korist blagajnici kat. podp. društva) predstavlja se prihodnjo nedeljo 27. t. m. v Celju, v gostilni pri Belem volu „Županova Micika“.

(Čitalnica v Bovcu) priredi dne 27. t. m. ples v gostilnici „pri pošti“, pri katerem bode svirala godba iz Kobarida. Ustopnina znaša za ude 50 kr., za neude 1 gl. Uhod se dovoljuje samo povabljenim gostom. Odbor.

(Razpisane je služba) učitelja na jednorazrednici v št. Lambertu. Plača 400 gold. in stanovanje. Prošnje do 5. februarja t. l. na okr. šol. svet Litijški.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Šmarije pri Jelšah 25. januarja. Slovensko društvo zboruje tukaj v nedeljo 27. januarja. Gosp. kandidat Božidar Raič pride gotovo.

Dunaj 25. januarja. „Fremdenblatt“ označuje vest, da je ulanski polk Schwarzenberg dobil povelje, biti pripravljenim za odhod in da ta naredba velja dogodkom v Hrvatskem, popolnem neutemeljeno.

Florisdorf 25. januarja. Danes zjutraj bil detektiv Blöch na cesti ustreljen. Morilca, ki je po videzu delavec, prijeli so mimo idoči.

Izdatelj in odgovorni urednik Makso Armič.

Izpovedati neče ničesar. Našli, so pri njem dinamitno bombo, revolver in otrovano bodalce.

Razne vesti.

(Uljudnost hrvatskih saborskih uradnikov.) Neka imenitna gospa prišla je prošli teden v pisarnico, kjer se dele ustopnice za na galerijo sabora. Zahtevala je ustopnico. Dotični uradnik je zakričal nad njo: „Kaj? Vam naj dam ustopnico? Vi ste krivi vsega škandala, ko bi vi ne bili začeli ploskati, bi se ta škandal ne bil prigodil, in jaz ne bi bil dobil ukora od vlade. Da bi bil vas za ramo zgrabil in pahnil ven, bilo bi najbolje.“

(Železnični vlak v plamenu.) Dne 15. t. m. prigodila se je strašna nesreča na Bradford Bordeli Kinznanskej železnici v Pennsylvaniji. Blizu železnice užgalo se je v nekem petrolejskem rezervoaru baš to trenutje, ko se je mimo peljal osebni vlak. Vlak je bil takoj ves v plamenu. Potniki so poskakali iz gorečega voza skoz okna v sneg, ki je ležal poleg železnice. Skoraj vsi so se hudo opekli, 16 oseb je težko poškodovanih, 3 ženske so našle smrt v plamenu. Dva vozova sta popolnem zgorela.

VABILO.

Jutri v soboto v 26. dan t. m.

priredi se

šesti Sokolski „jour-fixe“

v sodelobne želje

v Šrajnerjevi pivnici na Sv. Petra cesti (v spodnjih prostorih).

PROGRAM:

1. „Putnica“, nov moški zbor.
2. „Draga deva“, četverspev.
3. „Trije nosovi“, komičen spev s spremljevanjem na glasoviru.
4. „Bodi zdrava domovina“, moški zbor s tenor- in bariton-solo; bariton-solo poje g. Pucihar.
5. „Komisijonar“, komičen prizor.
6. „Najlepši“, četverspev.
7. „Ustaj rode“, moški zbor.
8. „Nesrečni krojač“, komičen prizor.
9. „Danes tukaj, jutri tam“, moški zbor.

Začetek točno ob 8. uri zvečer.

Reditelja večeru sta gg. Sokolovca Srečko Magolič in Josip Pavšek.

K tej večernej zabavi vabijo se najljubnejše č. gg. pevci Ljubljanske Čitalnice in Sokolovci.

V Ljubljani, v 25. dan januarja 1884.

Odbor „Sokola“.

Previdnost proti drastičnim sredstvom. Ne da bi dražil slizno kožo v želodci in črevah ima pristni „Moll-ov Seidlitz-prašek“ najsigurnejši uspeh pri vsakih bolečinah v želodci in spodnjem trupu. Škatljica z navodom za uporabo 1 gl. Po poštnem povzetju razpošilja vsak dan A. Moll, lekarnar, c. kr. dvorni založnik, na Dunaji, Tuchlauben 9. Po lekarnah in specerijskih prodajalnicah na deželi zahtevaj se izrečno Moll-ov izdelek z njegovo varstveno znamko in podpisom. 4 (690-3)

Tujci:

dne 24. januarja.

Pri Slonu: Legard z Dunaja. — Stare iz Kamnika. — Bettelheim z Dunaja. — Zisel iz Trsta. — Lengyel iz Ogerskega.

Pri Malit: Dr. Etjens, Hanal z Dunaja. — Schumacher iz Grada.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm.
24. jan.	7. zjutraj	728.98 mm.	+ 4.0° C	z. jz.	obl.	0.00 mm.
	2. pop.	727.97 mm.	+ 3.6° C	sl. zah.	obl.	snega.
	9. zvečer	730.99 mm.	+ 1.2° C	sl. vzh.	obl.	

Srednja temperatura + 2.9°, za 4.8° pod normalom.

Dunajska borza

dné 25. januarja t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	79	gl.	90	kr.
Srebrna renta	80	gl.	40	kr.
Zlata renta	100	gl.	35	kr.
5% marcna renta	94	gl.	95	kr.
Akcije narodne banke	848	gl.	—	kr.
Kreditne akcije	306	gl.	75	kr.
London	121	gl.	30	kr.
Srebro	—	gl.	—	kr.
Napol.	9	gl.	62 1/2	kr.
C. kr. cekini	5	gl.	71	kr.
Nemške marke	59	gl.	40	kr.
4% državne srečke iz l. 1854	250	gl.	124	kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	gl.	169	kr.
4% avstr. zlata renta, davka prosta	100	gl.	25	kr.
Ogrska zlata renta 6%	121	gl.	65	kr.
„	89	gl.	30	kr.
„	87	gl.	35	kr.
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	gl.	—	kr.
Dunava reg. srečke 5%	100	gl.	115	kr.
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	119	gl.	75	kr.
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	106	gl.	—	kr.
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	gl.	—	kr.
Kreditne srečke	100	gl.	170	kr.
Rudolfove srečke	10	gl.	20	kr.
Akcije anglo-avstr. banke	120	gl.	115	kr.
Tramway-društ. velj.	170	gl.	226	kr.

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE
poznate kas najbolje okrepljujude piče,
I kas izkušan lek proti trajnom kašlju plučevine I
želudca bolesti grkljana I proti mehurnim kataru,
HINKE MATTONIJA
Karlovi vari i Widn.

Iščem kanclista,

popolnem zmožnega slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi; dotičnik mora biti tudi stenograf.

(58-3)

Dr. A. Mosche.

Lovski pes,

brak, mlad, bele dlake, ušesa nekoliko rmenorojava, na jedne strani vrhu reber majhno, na drugej strani pri repu nekoliko večjo rumeno-rujavkasto proggo, vrh desnega stegna na ledji ima v dlaki izrezano črko M, se je izgubil.

Kdor zve zanj, naj ga pripelje ali pa poroča županu v Gorenjem Logatcu, zato dobi pa primerno nagrado. (57-5)

Praktikanta

iz dobre hiše, kateri je dovršil spodnji gimnazij ali spodnjo realko in ki je zmožen slovenskega in nemškega jezika, išče slovenska tverka v Trstu.

Ponudbe naj se pošiljajo pod naslovom: P. S. poste restante v Trstu. (60-2)

Prodajalnica

tik cerkve v Ročiškem trgu v Gorju Savinjski dolini se takoj v najem odda. Več pove

Janez Smodiš,

(66-1)

posestnik v Ročici, pošta Mozirje.

Umetne (82-4)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovjšem ameriškem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanje in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hradeckyjevega mostu, I. nadstropje.

Priznano nepokvarjene, izvrstne

VOŠČENE SVEČE

izdelujejo (652-25)

P. & R. Seemann v Ljubljani.

V „NARODNI TISKARNI“ v Ljubljani

je izšel in se dobiva Turgenjeva roman: NOV. Preložil M. Maloverh. Ml. 8°, 32 pól. Cena 70 kr.

Za znižano ceno

se morejo še dobiti sledeče

slovenske lepoznanke knjige:

I. zvezek, ki obsega: Stenografija, spisal dr. Ribič. — Životopisje, spisal Rajč Bož. — Prešern, Prešerin ali Preširen, spisal Fr. Levstik. — Telečja pečenka, novela, spisal J. Jurčič. — N. Machiavelli, spisal dr. Ribič. — Pisma iz Rusije, spisal dr. Celestin. — Trštvo z grozdem na Ruskem, spisal dr. J. Vošnjak. — Čegava bode, novelica, spisal J. Ogrinec. Velja . . . 15 kr.

II. zvezek, ki obsega: Erasmus Tatenbah, izvirna povest, spisal J. Jurčič. Velja . . . 25 kr.

V. zvezek, ki obsega: Meta Holdenis, roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez, poslovenil Davorin Hostnik. Velja . . . 25 kr.

VI. zvezek, ki obsega: Kazen, novela, francoski spisal H. Revière, poslovenil Davorin Hostnik. — Cerkev in država v Ameriki, francoski spisal E. Laboulaye, poslovenil Davorin Hostnik. Velja . . . 15 kr.

Za vse 4 zvezke naj se priloži še 15 kr. poštnine, za posamezne zvezke 5 kr., za „Nov“ pa 10 kr.

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.